

Jyväskylän ammattikorkeakoulun YAMK-tutkintoon johtavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2026

Jyväskylän ammattikorkeakoulun opintoasioiden lautakunta
Hyväksytty 11.5.2026

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
JAMK University of Applied Sciences	PL 207	0207438100	(014) 4499694	www.jamk.fi	1006550-2
	FI-40101 Jyväskylä	+358 20 743 8100	+358 14 4499694		
	FINLAND				

Sisällysluettelo

1	YAMK opetussuunnitelmatyön lähtökohdat	3
2	Opetussuunnitelmatyön strategiset linjaukset 2026	4
3	Opetussuunnitelman taustakäsitykset ja pedagogiset periaatteet	6
3.1	Taustakäsitykset	6
3.2	Pedagogiset periaatteet	7
	Laadukas pedagogiikka mahdollistaa oppijälähtöiset ja joustavat oppimisprosessit	7
	Rakenteet ja toiminta vahvistavat hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä	7
	Työelämäläheinen ja tutkimusperustainen pedagogiikka varmistaa tulevaisuuden osaamisen	7
4	Osaamisperustaisuus opetussuunnitelmissa	8
4.1	Osaamisperustaisuus	8
4.2	Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen yhteiset osaamiset	9
4.3	YAMK tutkinto-ohjelmien ydinosaaminen	10
4.4	Täydentävä osaaminen	10
5	Opetussuunnitelman modulaarinen rakenne	11
6	YAMK tutkinto-ohjelman opinnot	11
6.1	YAMK tutkinto-ohjelman rakenne	11
6.2	YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opinnot	12
6.2.1	Huippujohtajaksi polun tutkinto-ohjelmat	12
6.2.2	Huippuasiantuntijaksi polun tutkinto-ohjelmat	13
7	Ohjaus ja arviointi	14
8	Opetussuunnitelman laadinta	15
Lähteet	16	
Liitteet	17	
	Liite 1. Tutkintojen viitekehysten osaamistason kuvaukset tasolla NQF7/EQF7	17

Liite 2. YAMK tutkintojen yhteiset osaamiset (ARENEn suositus 2022)	18
---	----

Taulukko 1. Huippujohtajaksi polun 60 op ja 90 op YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opinnot	13
---	----

Taulukko 2. Huippuasiantuntijaksi polun 60 op ja 90 op YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opintojaksot	14
---	----

1 YAMK opetussuunnitelmatyön lähtökohdat

YAMK tutkintoon johtavan koulutuksen osaamislähtöiset ja modulaariset opetussuunnitelmat perustuvat ammattikorkeakoululainsäädännön mukaiseen koulutuksen perustehtävään, Bolognan julistukseen, hallitusohjelmaan, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visioon vuoteen 2040 sekä osaamistarpeiden alueelliseen ja kansalliseen ennakointitietoon.

Opetussuunnitelmatyön strategiset linjaukset 2026 ohjaavat opetussuunnitelmatyötä koko prosessin ajan myös toteutussuunnitelmavaiheessa.

Ammattikorkeakoululain mukaisesti Jamkissa annettava korkeakouluopetus perustuu työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin. Tavoitteena on tukea opiskelijan ammatillista kasvua kohti ammatillisia asiantuntijatehtäviä (Ammattikorkeakoululaki 2014, 4 §).

Asetuksen (A1129/2014) mukaan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella on:

1. laajat ja syvälliset tiedot sekä tarvittavat teoreettiset tiedot toimia työelämän kehittäjänä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä;
2. syvällinen kuva omasta ammattialasta, sen asemasta työelämässä ja yhteiskunnallisesta merkityksestä sekä valmiudet seurata ja eritellä alan tutkimustiedon ja ammattikäytännön kehitystä;
3. valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen;
4. hyvä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön. (Asetus ammattikorkeakouluista 1129/2014):

Ratkaiseva yhteisö. Jyväskylän ammattikorkeakoulun strategian 2035 mukainen visio on Uuden sukupolven korkeakoulu. Jamk edustaa sekä korkeakoulun tulevaisuuteen päivitettyä versiota että rakentaa osaamisen alustan ja voimaannuttavan yhteisön uusille suomalaista yhteiskuntaa rakentaville sukupolville. Vision toteuttamiseksi on määritelty tulevaisuuden avaimet, joista merkittävin koulutukseen ja opetukseen liittyvä on uudistuva pedagogiikka. Tässä huomioidaan koulutettavien ja koulutustehtävän moninaistuminen sekä teknologisen murroksen vaikutus pedagogiikkaan.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu on yksi suurimpia YAMK-tutkintokouluttajia. Jamkin strategian mukaisesti tunnistamme työelämlähtöiset jatkotutkinnot potentiaalisesti myös tohtorikoulutuksessa. Tohtorikoulutuksen osalta tehdään merkittävää yhteistyötä Eurooppa-yliopisto E³UDRES²:ssa, Jyväskylän korkeakoulut konsernissa ja ammattikorkeakouluverkostossa.

Jamkin ylempien ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien opetussuunnitelmien perusteet koskevat kaikkia Jyväskylän ammattikorkeakoulun ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavia tutkinto-ohjelmia. Korkeakoulujen yhteisissä tai kansainvälisissä joint degree -tutkinto-ohjelmissa opetussuunnitelmat perustuvat koulutusyhteistyöstä tehtyihin sopimuksiin.

Koulutuksen suunnittelu pohjautuu OKM-sopimuksen 2025–2028 tavoitteisiin sekä korkeakoulutuksen tutkimuksen ja koulutuksen vision 2040 linjauksiin. Sivistyksestä suunta Suomelle - Korkeakoulutuksen tutkimuksen ja koulutuksen visio 2040 valmistuu kesäkuussa 2026. Opetussuunnitelmatyössä OPS 2028 huomioidaan soveltuvin osin vision toimenpidesuosituksia. Tavoitteena on, että koulutus tukee entistä paremmin työllisyyttä ja työelämän uudistumista sekä saavutettavuutta. Koulutuksessa on sitouduttu ARENEN (2019) Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelmaan, YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin sekä hyvään tieteelliseen käytäntöön (TENK 2023). Koulutuksen suunnittelussa huomioidaan syvenevän eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön mahdollisuudet (Strasbourg, 18.1.2022 COM (2022) 16 final; Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen visio 2035). Lisäksi koulutuksessa huomioidaan tutkinto-ohjelmien akkreditointien linjaukset, työelämän ja alueen kehittämistä koskevat linjaukset, tutkintosääntö ja laatujärjestelmä. Koulutus toteutetaan ammattikorkeakoulun opintoasioiden lautakunnan vahvistamien pedagogisten, eettisten ja ohjauksen periaatteiden mukaisesti.

Opetussuunnitelmatyötä tehdään yhdessä sidosryhmien kanssa, kuten esimerkiksi opiskelijoiden, työelämän edustajien ja Jyväskylän yliopiston, kanssa. Yhteistyö Jyväskylän korkeakoulut konsernin sisällä mahdollistaa opiskelijalle monipuolisen ristiinopiskelun ja joustavat urapolut, jolloin opiskelija voi hyödyntää yliopiston opintotarjontaa osana henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa. Laajempikorkeakoulujen välinen yhteistyö avaa monipuolisia ristiinopiskelumahdollisuuksia opiskelijoille sekä kansallisten että kansainvälisten korkeakouluverkoston (mm. E³UDRES² – verkosto) kautta.

2 Opetussuunnitelmatyön strategiset linjaukset 2026

Koulutuksen johtoryhmässä ja ops kehittämissyhmässä on työstyetty joulukuussa 2025 ja tammikuussa 2026 opetussuunnitelmatyön strategisia linjauksia. Jamkin johtoryhmä on käsitellyt ne 3.2.2026.

Jamkin opetussuunnitelmatyön kehittämistä ohjaavat seuraavat opetussuunnitelmatyön strategiset linjaukset 2026:

1. Resurssiviisaus

Mitoitamme opintotarjonnan kysyntään, jotta toteutukset ovat tarkoituksenmukaisia ja resurssit ovat tehokkaasti käytössä. Toteutamme yhteisiä opintoja monialaisissa opiskelijaryhmissä, mikä lisää oppimisen monipuolisuutta ja parantaa ryhmäkokojen tasapainoa. Teemme työnjakoon perustuvaa yhteistyötä kotimaisten ja kansainvälisten korkeakoulujen kanssa Jamkin profiilin mukaisesti. Hyödynnämme opintotarjontaa myös

jatkuvassa oppimisessa.

2. Opiskelijälähtöisyys

Kannustamme opiskelijoita ottamaan aktiivisen roolin omasta oppimisestaan. Tuemme opiskelijoiden motivaatiota, itsearviointikykyä ja hyvinvointia. Mahdollistamme joustavat opintopolut sekä aiemmin hankitun osaamisen hyödyntämisen (hyväksiluvut ja AHOT) opiskelijan HOPSin mukaisesti. Mahdollistamme laadukkaan ja saavutettavan oppimisen, ohjauksen ja opetuksen. Jamkin hyvä pedagogiikka on saavutettavaa.

3. Kansainvälisyys

Olemme kansainvälinen korkeakoulu. Opetussuunnitelmamme tukevat opiskelijaliikkuvuutta ja huomioimme suunnittelussa eurooppalaiset ja kansalliset opiskelijaliikkuvuuden suositukset ja tavoitteet. Mahdollistamme opiskelijoiden opiskelun ja harjoittelun ulkomailla osana tutkintoaan. Tuotamme ja toteutamme englanninkielisiä opintoja huomioiden myös meille saapuvat vaihto-opiskelijat. Mahdollistamme korkeakoulussamme kotikansainvälistymisen sitä tukevan toiminnan avulla.

4. Työelämälähtöisyys

Rakennamme opetussuunnitelmat ennakointitiedon pohjalta, jotta koulutuksemme vastaa tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin. Koulutamme asiantuntijoita, joilla on taito kohdata tulevaisuuden työelämän haasteita innovaatioilla ja kilpailukykyisellä osaamisella. Vahvistamme koulutuksen ja työelämän kumppanuutta projekteilla, harjoitteluilla ja opinnäytetöillä.

5. Digitaalisuus

Digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen on merkittävä osa tulevaisuuden työelämäosaamista. Suunnittelemme opetusta siten, että valituilla laadukkailla menetelmillä vahvistetaan opiskelijoiden aktiivista roolia oppimisessa ja kehitetään heidän yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Opetuksessa ja oppimisessa tuemme opiskelijoita kehittämään osaamistaan käyttämällä digitaalisia ratkaisuja pedagogisesti perustellulla tavalla vastuullisesti. Digitaaliset välineet mahdollistavat jatkuvan palautteen ja siten tukevat oppimisprosessin näkyväksi tekemistä kaikille asianosaisille.

6. Tutkimusperustaisuus

Opetuksemme ja oppiminen perustuvat ajankohtaiseen tutkimustietoon, tieteelliseen ajatteluun ja tiedon kriittiseen tarkasteluun. Mahdollistamme opiskelijoille osallistumisen TKI-toimintaan, joissa he voivat kehittää tutkimusvalmiuksiaan osana opintojaan. Toteutamme opetusta uusimpien tutkimustulosten mukaisesti.

3 Opetussuunnitelman taustakäsitykset ja pedagogiset periaatteet

3.1 Taustakäsitykset

Jyväskylän ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmat perustuvat humanistiseen ihmiskäsitykseen, pragmaattiseen ja dynaamiseen käsitykseen tiedosta sekä käsitykseen ihmisen ja hänen ympäristönsä välisestä vuorovaikutuksesta.

Humanistisessa ihmiskäsityksessä opiskelija nähdään luovana ja aktiivisena toimijana, joka pyrkii toteuttamaan ja kehittämään itseään. Oppiminen tapahtuu opiskelijan oman toiminnan tuloksena, jossa hän toimii aktiivisesti kykyjään ja taipumuksiaan toteuttaen. Tämä lähestymistapa korostaa opiskelijan merkitystä ainutlaatuisena ja arvokkaana, ja se näkyy opiskelijalähtöisinä opetus- ja ohjausmenetelminä, jotka vahvistavat oppijoiden toimijuutta ja itseohjautuvuutta. Opiskelijat rakentavat henkilökohtaisia opiskelusuunnitelmiaan (HOPS) ja osallistuvat oman oppimispolkunsa suunnitteluun. Opettajan tehtävänä on rakentaa oppimista ja hyvinvointia edistäviä oppimisympäristöjä sekä hyödyntää oppijoita innostavia ja aktivoivia opetusmenetelmiä.

Pragmaattisen ja dynaamisen tiedonkäsityksen mukaan tieto ja toiminta ovat yhteydessä toisiinsa. Tietoa ei nähdä staattisena, vaan se kehittyy ja muovautuu jatkuvasti kokemusten ja käytännön toiminnan kautta. Tiedonkäsityksessä painotetaan teorian ja käytännön yhteyttä oppimisessa. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään tietoa ja arvioimaan sitä kriittisesti.

Sosiokonstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan tieto on yhteisesti jaettua ja se rakentuu sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta. Oppiminen perustuu oppijan aikaisempaan tietoon ja kokemuksiin. Oppimisessa painotetaan sosiaalista vuorovaikutusta ja se on sidoksissa ympäröivään kulttuuriin ja yhteiskuntaan, tutkimukseen ja ajankohtaisiin teemoihin. Oppiminen nähdään yhteisöllisenä prosessina, jossa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa toimiminen muuttaa opiskelijoiden tietorakenteita. Opiskelussa hyödynnetään vertaisoppimista ja erilaisia oppimisen ympäristöjä.

3.2 Pedagogiset periaatteet

Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimintaa ohjaavat pedagogiset periaatteet ([Pedagogiset periaatteet 2025](#)) tarjoavat kolme yhteisesti tärkeäksi koettua näkökulmaa, joiden viitoittamana toimimme oppivana yhteisönä monialaisissa toimintaympäristöissä. Periaatteissa kuvataan, millaista pedagogiikkaa toteutamme Jamkissa opiskelun, oppimisen ohjaamisen ja kehittämistoiminnan mahdollistamiseksi.

Laadukas pedagogiikka mahdollistaa oppijälhtöiset ja joustavat oppimisprosessit

Pedagogisessa toiminnassamme oppija on aidosti keskiössä, häntä ohjataan ja tuetaan aktiiviseen sekä itseohjautuvaan toimijuuteen. Suunnittelemme ja toteutamme opiskelukykyä edistävää pedagogiikkaa, jossa hyödynnämme liikettä ja liikkumista osana oppimista.

Rakennamme joustavia ja jatkuvaa oppimista tukevia oppimispolkuja tunnistamalla oppijan aiempaa osaamista ja kokemusta. Valitsemme pedagogisia ratkaisuja, jotka tukevat oppimista, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyden rakentumista. Suunnittelemme ja tuemme oppijoiden oppimisprosesseja panostaen ohjaavaan palautteeseen ja jatkuvaan arviointiin.

Rakenteet ja toiminta vahvistavat hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä

Pedagogisen toimintamme keskiössä on kunnioittava kohtaaminen ja välittävä yhdessä tekeminen. Luomme osallisuutta ja hyvinvointia tukevia rakenteita, jotka huomioivat monimuotoisuuden sekä mahdollistavat yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden.

Mahdollistamme sujuvan oppimisen moninaisissa ympäristöissä hyödyntäen digitaalisia ratkaisuja. Otamme pedagogisessa toiminnassamme huomioon kestävän tulevaisuuden rakentamisen.

Työelämäläheinen ja tutkimusperustainen pedagogiikka varmistaa tulevaisuuden osaamisen

Ammattikorkeakouluna keskitymme osaavan työvoiman ja alueelliseen työelämän kehittämiseen. Pedagogiikkamme perustuu tutkittuun tietoon, ennakoi tulevaisuuden osaamistarpeita ja painottaa vahvaa työelämäläheisyyttä. Toimimme aktiivisessa vuorovaikutuksessa työelämäkumppaneiden kanssa ja hyödynnämme moninaisia kansallisia ja kansainvälisiä verkostojamme.

4 Osaamisperustaisuus opetussuunnitelmissa

4.1 Osaamisperustaisuus

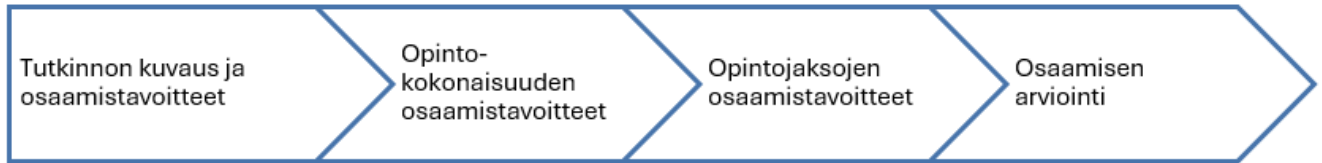
Jyväskylän ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmat ovat osaamisperustaisia. Opiskelijan oppimisprosessi on keskiössä. Osaamisen kehittymistä koulutuksen aikana tukevat opintojen ohjaus ja osaamisen kehittymisen arviointi, mihin sisältyy myös oppimisen itsearviointi.

Jamkissa sovelletaan kansallista tutkintojen ja muun osaamisen viitekehyksestä (NQF) annettua lakia (93/2017) ja asetusta (120/2017) sekä eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) mukaisia osaamisen tasokuvauksia. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tuottamaa osaamista vastaa NQF/EQF taso on 7 (Liite 1). Opetussuunnitelmat kuvataan ECTS-järjestelmän mukaisesti (European Credit Transfer and Accumulation System).

Osaamisperustaisuus on opetussuunnitelman lähtökohta. Osaamisperustainen opetussuunnitelma tukee opiskelijan oppimista. Opiskelija tulee tietoiseksi osaamisesta, jota asiantuntijaksi kehittyminen edellyttää. Opetussuunnitelman perusteissa kuvataan YAMK tutkinto-ohjelmien yhteiset osaamiset. Tutkinto-ohjelmassa saavutettava ydinosaaminen kuvataan kunkin tutkinto-ohjelman omassa opetussuunnitelmassa. Opetuksen suunnittelussa lähdetään liikkeelle ammattikorkeakoulututkintojen yhteisistä osaamisista sekä tutkintokohtaisista asiantuntijuuden ydinosaamisista ja niiden määrittelystä. Tutkinto-ohjelmissa ja osaamiskokonaisuuksissa on tärkeitä päästä yhteisymmärrykseen siitä, mitä osaamisella tarkoitetaan, jotta opetussuunnitelmatyössä kaikilla on yhteinen näkemys siitä, millaisia tavoitteita ja osaamisen kehittymistä opetussuunnitelman ja käytännön toteutuksen kautta tavoitellaan.

Osaamisella tarkoitetaan yksilön tietojen, taitojen ja asenteiden muodostamaa laajempaa osaamiskokonaisuutta. Tutkinto-ohjelmakohtaiset osaamiset kuvaavat asiantuntijuuden ydinosaamista, josta muodostuu opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden sekä tutkinnon ydin. Tutkinto-ohjelman ydinosaaminen laajenee ja syvenee vapaasti valittavien opintojen tuomalla täydentävällä osaamisella.

Tutkinto-ohjelman, opintokokonaisuuksien ja opintojaksojen osaamistavoitteet kuvataan tavoiteltavina oppimistuloksina (learning outcomes). Ne kuvaavat, millaista tietoa, taitoja ja asenteita opiskelijalla on tutkinnon suorittamisen jälkeen. Mitä opiskelija tietää, ymmärtää ja osaa tehdä oppimisprosessin tuloksena. Osaamisperustaisessa opetussuunnitelmassa oppimisen suunnittelu alkaa tutkinnon kuvauksesta ja osaamistavoitteista, kuten kuviossa 1 on kuvattu. Osaamistavoitteiden kuvaus etenee opintokokonaisuuksien ja opintojaksojen osaamistavoitteiden kuvaukseen. Osaamistavoitteet, oppimismenetelmät ja -ympäristöt sekä osaamisen arviointi ovat linjassa ja tukevat toisiaan. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Osaamistavoitteiden looginen eteneminen

Opintojen edetessä osaaminen kumuloituu siten, että tutkinto-ohjelmalle asetetut osaamistavoitteet saavutetaan valmistumisvaiheessa sekä yhteisen osaamisen että tutkintokohtaisen, asiantuntijuuden ydinosaamisen osalta. Valmistumisvaiheessa valmistuvalla on osaamista toimia vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä työelämän kehittäjänä (A1129/2014). Hänellä on myös valmius elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen (A1129/2014).

4.2 Ylempien ammattikorkeakoulututkintojen yhteiset osaamiset

Jamk on sitoutunut noudattamaan Arenen (2021) suositusta ammattikorkeakoulututkintojen yhteisistä kompetensseista. Nämä kuvataan liitetaulukossa 2 YAMK tutkintojen yhteisinä osaamisina, jotka jokainen tutkinnon suorittanut opiskelija saavuttaa opintojen aikana. ([Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta 2022 - Arene](#))

Yhteiset osaamiset luovat perustan korkeakoulusivistykselle, työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asiantuntijuuden kehittymiselle. Kaikissa Jyväskylän ammattikorkeakoulun YAMK-tutkinto-ohjelmissa toteutettavat opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat saavuttavat nämä yhteiset osaamiset.

YAMK-tutkintojen yhteiset osaamiset on kuvattu yksityiskohtaisemmin liitteessä 2. YAMK-tutkintojen yhteisten osaamisten pääluokat ovat:

1. **Oppimaan oppiminen:**

Valmistuva opiskelija edistää omaa ja yhteisönsä jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittymistä hyödyntäen eri alojen tietoa ja digitalisaation mahdollisuuksia.

2. **Työelämässä toimiminen:**

Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa työyhteisöään sekä uudistaa työelämää.

3. **Eettisyys:**

Valmistuva opiskelija arvioi ja edistää ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen toteutumista huomioiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden.

4. **Kestävä kehitys:**

Valmistuva opiskelija kehittää ja johtaa kestäviä ja vastuullisia toimintatapoja työssään sekä edistää kestävyysmuutosta työyhteisössään ja yhteiskunnassa.

5. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus:

Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa monikulttuurisia ja kansainvälisiä toimintaympäristöjä ja verkostoja.

6. Ennakoiva kehittäminen:

Valmistuva opiskelija osaa johtaa uusien, tulevaisuutta ennakoivien ratkaisujen kehittämistä ja tuottaa uutta tietoa erilaisia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä hyödyntäen.

4.3 YAMK tutkinto-ohjelmien ydinosaaminen

YAMK-tutkintojen ydinosaaminen kuvataan alan asiantuntijan ydinosaamisena tutkinto-ohjelmakohtaisesti. YAMK-tutkinto-ohjelmien ydinosaamiset ovat laajoja kokonaisuuksia, jotka muodostavat opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden sekä tutkinnon ytimen.

Tutkinnon ydinosaaminen pohjautuu ennakkointitietoon ja tulevaisuuden työelämän osaamistarpeisiin. Ydinosaamisen kuvausta valmistellaan yhteistyössä työelämän, sidosryhmäverkostojen ja opiskelijoiden kanssa. Tutkintokohtainen osaamisen kuvaaminen on myös yhteydessä kansallisiin tai kansainvälisiin säädöksiin tai akkreditointeihin liittyviin osaamisvaatimuksiin.

Akkreditoiduissa tutkinto-ohjelmissa noudatetaan sekä Arenen suosituksen mukaisia ammattikorkeakoulututkintojen yhteisiä osaamisia, että mahdollisia akkreditointikriteerien vaatimia osaamisia. Teknologian EUR-ACE akkreditointikriteereitä verrataan ammattikorkeakoulututkintojen yhteisiin osaamisiin. Mikäli YAMK-tutkintojen yhteisistä osaamisista jokin jää puuttumaan EUR-ACE osaamisista, lisätään puuttuvan osaamisen osaamiskuvaus erillisenä osaamisena. Näin varmistetaan ammattikorkeakoulututkintojen yhteisten osaamisten saavuttaminen EUR-ACE akkreditoiduissa tutkinto-ohjelmissa.

4.4 Täydentävä osaaminen

Täydentävä osaaminen syventää ja/tai laajentaa opiskelijan ydinosaamista ja mahdollistaa opiskelijalle yksilöllisen osaamisprofiilin rakentamisen. Täydentävän osaamisen merkitys tutkinnoissa kasvaa työelämän murroksen myötä ja työelämässä tarvittavan osaamisen muuttuessa yhä nopeammin.

Ammattikorkeakoululain (8 a §, 19.12.2017/941) mukaan opiskelija voi rakentaa laajan osan tutkinnostaan toisen korkeakoulun tarjonnasta osaksi omaa tutkintoaan. Tämä edellyttää sitä, että korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä on sovittu erillisillä yhteistyösopimuksilla ja että opinnot on sovitettu Jamkissa opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

Täydentävää osaamista opiskelija hankkii vapaasti valittavista opinnoista. Täydentävä osaaminen voi rakentua koulutusalojen rajoja ylittävistä monialaista opinnoista, yhteisistä

yrittäjyysopinnoista, muualla suoritettavista opinnoista, kuten Jyväskylän yliopiston - opintotarjonnasta sekä kotimaisissa että ulkomaisissa korkeakouluissa suoritettavista opinnoista, kuten E³UDRES² -korkeakoulu allianssin opintotarjonnasta yhteistyösopimusten mukaisesti.

5 Opetussuunnitelman modulaarinen rakenne

Modulaarinen opetussuunnitelma mahdollistaa yksilölliset opintopolut sekä tutkintokoulutuksessa että jatkuvassa oppimisessä. Tutkinto-ohjelma rakentuu osaamisperusteisista opintokokonaisuuksista, jotka muodostuvat kahdesta tai useammasta opintojaksoista. Opintokokonaisuuden suositeltu laajuus on vähintään 15 opintopistettä ja opintojakson laajuus on pääsääntöisesti 5 opintopistettä. Tämä tarkoittaa sitä, että valtaosa opintojaksoista on vähintään 5 opintopistettä. Perustellusta syystä voidaan poiketa tästä yleisohjeesta. Kieli- ja viestintäopinnot voivat olla alle 5 opintopistettä.

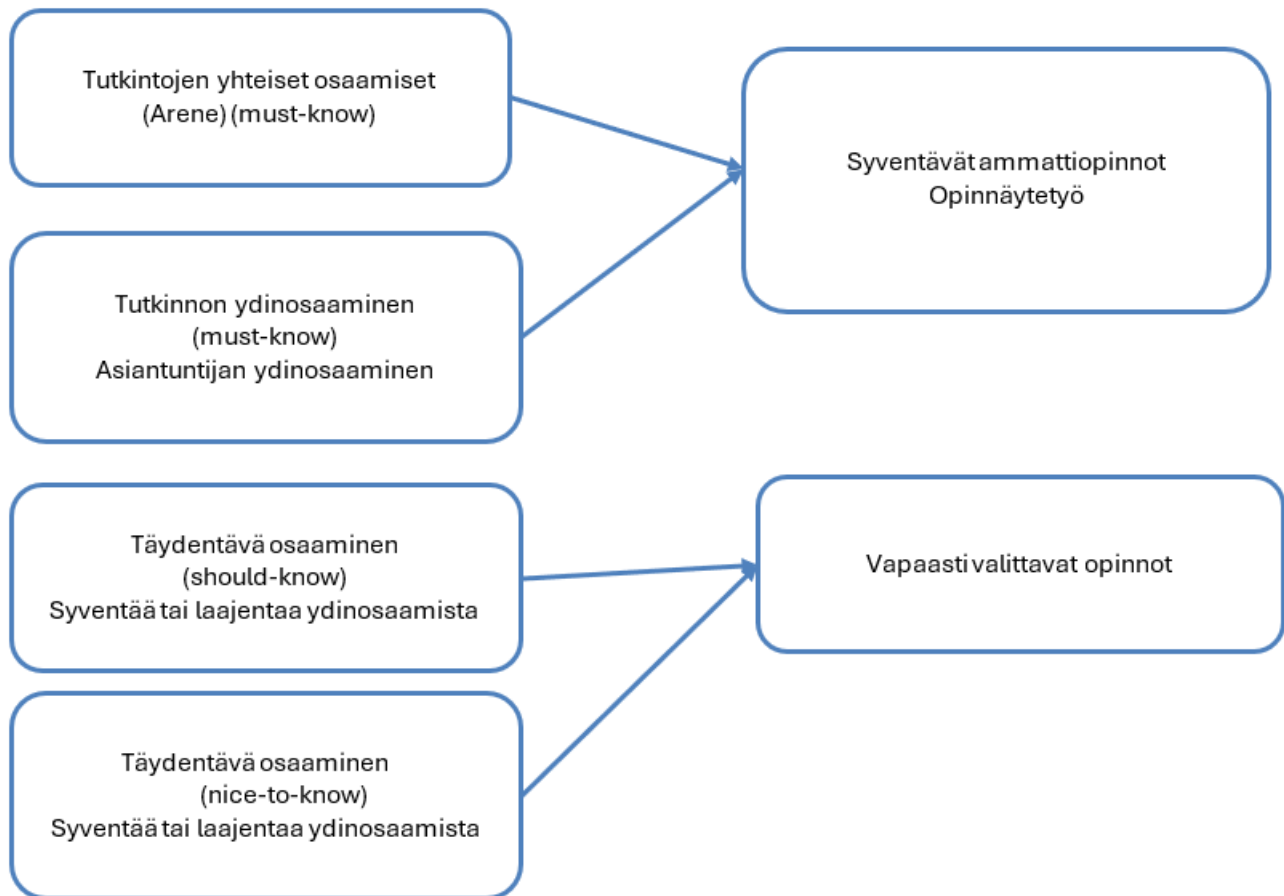
Opiskelija voi saavuttaa opintokokonaisuuden osaamistavoitteet suorittamalla Jamkin tarjoamia opintojaksoja, sisällyttämällä toisessa korkeakoulussa suorittamiaan opintoja tai osoittamalla erilaisin näytöin muulla tavoin hankkimansa vastaavan osaamisen (AHOT). Jos opiskelijalla ei ole tarvetta opintojen hyväksilukuun tai muulla tavoin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, hän suorittaa opintokokonaisuuteen kuuluvat Jamkin opintojaksot henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa mukaisesti.

6 YAMK tutkinto-ohjelman opinnot

6.1 YAMK tutkinto-ohjelman rakenne

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin kuuluu (A 1129/2014, 2 §):

- Syventäviä ammattiopintoja
- Vapaasti valittavia opintoja
- Opinnäytetyö

Kuvio 2. YAMK tutkinnon osaamisten suhde amk-asetuksen (1129/2014, 2 §) mukaiseen opintojen rakenteeseen

6.2 YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opinnot

YAMK tutkinto-ohjelmien yhteiset opinnot luovat perustan osaamiselle, jota tarvitaan työelämän kehittämisessä sekä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä.

6.2.1 Huippujohtajaksi polun tutkinto-ohjelmat

Huippujohtajaksi polun tutkinto-ohjelmat rakentuvat yhteisen johtamisaamisen ja alan syventävän ammattiosaamisen tarkoituksen mukaisena yhdistelmänä.

Taulukko 1. Huippujohtajaksi polun 60 op ja 90 op YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opinnot

Huippujohtajaksi -polun YAMK tutkinto-ohjelmat	60 op tutkinto-ohjelmat Opintojen pakollisuus	90 op tutkinto-ohjelmat Opintojen pakollisuus
JOHTAMINEN Jamkin yhteinen opintokokonaisuus, mikä sisältää neljä opintojaksoa, joista kukin on laajuudeltaan 5 op	10 op vaihtoehtoisia johtamisopintoja Rakenteissa nämä opintojaksot voidaan siirtää myös alakohtaisen opintokokonaisuuden alle.	20 op pakollisia johtamisopintoja
JOHTAMISEN ASiantuntijuuden ala kohtaiset syventävät opinnot opintokokonaisuus nimetään alan syventävien opintojen mukaisesti	10 op Pakollisia opintoja	10 op Pakollisia opintoja
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA	5 op	10 op
Tutkiva kehittäminen 5 op	Pakollinen	Pakollinen
	VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	VAIHTOEHTOISET OPINNOT
Laadullinen tutkimus 5 op	Vapaasti valittava	Vaihtoehtoinen
Määrällinen tutkimus 5 op	Vapaasti valittava	Vaihtoehtoinen
OPINNÄYTETYÖ	30 op	30 op
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	5 op	10 op

6.2.2 Huippuasiantuntijaksi polun tutkinto-ohjelmat

Huippuasiantuntijaksi polun tutkinto-ohjelmissa tulee varmistaa johtamisosaamisen kehittyminen joko valitsemalla Jamkin yhteisistä johtamisosaamisista vähintään 5 op laajuinen opintojakso tai sisällyttämällä johtamisosaamista alan opintoihin.

Taulukko 2. Huippuasiantuntijaksi polun 60 op ja 90 op YAMK tutkinto-ohjelmien opintokokonaisuudet ja yhteiset opintojaksot

Huippuasiantuntijaksi - polun YAMK tutkinto- ohjelmat	60 op tutkinto-ohjelmat Opintojen pakollisuus	90 op tutkinto-ohjelmat Opintojen pakollisuus
ASiantuntijuuden ala kohtaiset syventävät opinnot opintokokonaisuus nimetään alan syventävien opintojen mukaisesti	20 op	30 op
TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA	5 op	10 op
Tutkiva kehittäminen 5 op	Pakollinen	Pakollinen
	VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	VAIHTOEHTOISET OPINNOT
Laadullinen tutkimus 5 op	Vapaasti valittava	Vaihtoehtoinen
Määrällinen tutkimus 5 op	Vapaasti valittava	Vaihtoehtoinen
JOHTAMINEN Jamkin yhteinen opintokokonaisuus, mikä sisältää neljä opintojaksoa, joista kukin on laajuudeltaan 5 op	Vapaasti valittavat johtamisopinnot (ellei asiantuntijuusopinnoissa ole johtamisosaaamista edistäviä opintoja).	5 op Vaihtoehtoiset johtamisopinnot (ellei asiantuntijuusopinnoissa ole johtamisosaaamista edistäviä opintoja).
OPINNÄYTETYÖ	30 op	30 op
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	5 op	15 op

7 Ohjaus ja arviointi

Opintojen joustavaa etenemistä tukevat koko opiskeluajan monipuoliset ja systemaattiset tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut, sekä jatkuvaan, kehittävään arviointiin perustuva henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS). Opiskelua ja opiskelijoita tukevat palvelut on kuvattu Opiskelijalle-sivustolla sekä pedagogisissa ja ohjauksen periaatteissa ([Säännöt ja periaatteet | Jamk](#))

Jamkin opintojen ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa tarpeensa mukaista ohjausta suorittaakseen tutkinnon tavoiteajassa. Tavoitteena on hyvinvoiva ja ammattinsa osaava yksilö,

joka työllistyy koulutustaan vastaavaan tehtävään. Opiskelijalla on oikeus opintojen ohjaukseen koko opintojensa ajan. Opiskelijan velvollisuus on ottaa vastuu opintojensa edistymisestä ja osallistua opintojen ohjaukseen. Jamkin koko opintojen ohjausjärjestelmä toimijoineen on kuvattu erillisessä dokumentissa, joka löytyy Opiskelijalle-sivustolta ([Opintojen ohjaus ja ohjauksen toimijat | Jamk](#)).

Opiskelijoiden henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) pohjautuu osaamisen kehittämisen ja uravision mukaisiin tavoitteisiin. Opiskelijalla on oikeus saada sekä henkilökohtaista että ryhmäohjausta valintoihinsa opettajatutoreilta. Opiskelija päivittää henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa opintojen edetessä, mikä mahdollistaa ristiinopiskelun ja ulkomailla tehtävät opinnot. Opintojen suunnittelussa huomioidaan myös mahdolliset opinnot Jyväskylän korkeakoulut -konsernin tarjonnasta tai E²UDRES³ - eurooppalaisen korkeakouluallianssin opintotarjonnasta. Opettajatutorilta ja opinto-ohjaajilta saa apua opintojen suunnitteluun, mikäli uravisiossa tulee esille kiinnostus tutkimukseen ja mahdollisiin jatko-opintoihin yliopistosektorilla.

Oppimisen arviointi on osaamistavoitteisiin pohjautuvaa, laadullista, kriteeriperusteista ja siinä opiskelijan itsearviointilla on tärkeä rooli. Opintosuoritusten arvioinnin periaatteet ja käytännöt on kuvattu tutkintosäännössä (§21) ([Säännöt ja periaatteet | Jamk](#)). Opintojaksojen osaamisperusteiset arviointikriteerit on kuvattu opintojaksokuvauksissa ja arviointimenetelmät opintojaksojen toteutuskuvauksissa.

OPS käsikirjassa on kuvattu tarkemmin osaamisperustaista arviointia. ([Osaamisperustaisuus, modulaarisuus ja arviointi - Ops-käsikirja](#))

8 Opetussuunnitelman laadinta

Tutkinto-ohjelman suunnittelun lähtökohtana on opiskelijan oppimisprosessin tukeminen, joka on huomioitu opintokokonaisuuksien suunnittelussa ja arvioinnin rakentamisessa. Opetussuunnitelmat laaditaan ECTS-periaatteiden mukaisesti.

Jokainen tutkinto-ohjelma tukee Jamkin strategiassa 2035 sekä OKM:n ja Jamkin välisessä sopimuksessa 2025-2028 määriteltyjen tavoitteiden toteutumista omassa toimintaympäristössään ja sidosryhmätyössään. Tutkinto-ohjelmien suunnittelussa hyödynnetään alueellista ja kansallista ennakointitietoa. Tutkinto-ohjelman opetussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa noudatetaan laatu- ja toiminnanohjaus käsikirjassa kuvattuja toimintatapoja.

Lähteet

[ECTS Users' Guide 2027. Draft 3.1 \(March 2026\)](#)

[Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyyden edistämisen visio 2035 - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

[Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö.](#)

[Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu - Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma - Arene](#)

[Pedagogiset periaatteet](#)

[Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys](#)

Liitteet

Liite 1. Tutkintojen viitekehysten osaamistason kuvaukset tasolla NQF7/EQF7

Kansallinen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys (NQF7) Osaamistasokuvaukset	Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF7) Osaamistasokuvaukset
- Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. - Ymmärtää oman ja muiden alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti. - Ratkaisee vaativia ongelmia myös luovin toteutuksin tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja. - Työskentelee itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä. - Johtaa ja kehittää monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja. - Johtaa asioita ja/tai ihmisiä. - Arvioi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa. - Kartuttaa oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaa muiden kehittämisestä. - Valmius elinikäiseen oppimiseen. - Toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat. - Viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle äidinkielellään. - Viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee vaativaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä.	- Pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. - Alan ja eri alojen välisten rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen. - Erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen. - Monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusia strategioita vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen. - Vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen suorituksen arvioinnista Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen viitekehys Toisen syklin tutkinto myönnetään opiskelijalle, joka - on osoittanut, että hänellä on ensimmäisen syklin tutkinnon tason ylittävät tai sitä täydentävät tiedot ja ymmärtämys, jotka mahdollistavat omintakeisten ideoiden kehittelyn ja/tai soveltamisen lähinnä tutkimustoiminnassa. - osaa soveltaa tietojaan ja ymmärtämystään sekä ongelmanratkaisukykyään sekä uusissa että vieraissa opintoalaansa liittyvissä laajoissa (tai monialaisissa) yhteyksissä. - osaa yhdistellä ja käsitellä monisyistä tietoa ja tehdä päätelmiä rajallisten tai epätäydellisten tietojen perusteella sekä punnita tietojensa ja päätelmiensä soveltamiseen liittyviä yhteiskunnallisia ja eettisiä vastuita. - osaa kommunikoida päätelmänsä ja niiden taustalla olevan tiedon ja järjelyn asiantuntijoille ja maallikoille selkeästi ja yksiselitteisesti. - on hankkinut valmiudet pääsääntöisesti itseohjautuvaan ja itsenäiseen jatko-opiskeluun.

Liite 2. YAMK tutkintojen yhteiset osaamiset (ARENEn suositus 2022)

Yhteiset osaamiset	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK, NQF/EQF7)
1. Oppimaan oppiminen	Valmistuva opiskelija edistää omaa ja yhteisönsä jatkuvaa oppimista ja osaamisen kehittymistä hyödyntäen eri alojen tietoa ja digitalisaation mahdollisuuksia. - osaa monipuolisesti ja tavoitteellisesti arvioida ja kehittää asiantuntijuuttaan työuransa ja elämänsä eri vaiheissa. - osaa hankkia, kriittisesti arvioida ja tuottaa tietoa eri alojen näkökulmat huomioiden. - osaa kehittää ja johtaa yhteisön tavoitteellista, jatkuvaa oppimista.
2. Työelämässä toimiminen	Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa työyhteisöään sekä uudistaa työelämää. - osaa kehittää ja johtaa monialaisia tiimejä ja työyhteisöjä. - osaa kehittää työyhteisöjen viestintä- ja vuorovaikutuskulttuuria. - osaa kehittää ja johtaa työyhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia. - hyödyntää teknologian ja digitalisaation mahdollisuuksia kehittämisessä ja johtamisessa. - edistää työyhteisön resilienssiä.
3. Eettisyys	Valmistuva opiskelija arvioi ja edistää ammattialan eettisten periaatteiden ja arvojen toteutumista huomioiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden. - kykenee edistämään eettisesti kestävää toimintaa ja eettisen reflektion toteutumista erilaisissa toimintaympäristöissään. - edistää ammattieettisten periaatteiden ja arvojen toteutumista. - tekee ratkaisuja huomioiden yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset näkökulmat. - edistää moninaisuuden ja saavutettavuuden toteutumista. - toteuttaa hyvän tieteellisen käytännön periaatteita ja edistää niiden soveltamista työyhteisössään. - kykenee johtamaan yhteiskunnallisesti vaikuttavaa toimintaa eettisiin arvoihin perustuen.
4. Kestävä kehitys	Valmistuva opiskelija kehittää ja johtaa kestäviä ja vastuullisia toimintatapoja työssään sekä edistää kestävyysmuutosta työyhteisössään ja yhteiskunnassa - osaa soveltaa kestävä kehityksen tietoa ja tulevaisuuskuvia kokonaisvaltaisesti kestävien ratkaisujen perustana. - osaa analysoida ja arvioida monialaisten kompleksisten ongelmien systeemisiä riippuvuuksia ja ratkaisujen erilaisia ulottuvuuksia - kykenee johtamaan työyhteisössään kestävien ratkaisujen ja toimintamallien etsimistä, käyttöönottamista ja vakiinnuttamista.

5. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	Valmistuva opiskelija osaa kehittää ja johtaa monikulttuurisia ja kansainvälisiä toimintaympäristöjä ja verkostoja. - osaa kehittää monikulttuurisuutta huomioivia toimintatapoja työyhteisössään. - osaa ennakoida globaalin kehityksen ja ilmiöiden vaikutuksia sekä mahdollisuuksia. - kykenee kansainväliseen vuorovaikutukseen, viestintään ja toiminnan kehittämiseen omalla alallaan.
6. Ennakoiva kehittäminen	Valmistuva opiskelija osaa johtaa uusien, tulevaisuutta ennakoivien ratkaisujen kehittämistä ja tuottaa uutta tietoa erilaisia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä hyödyntäen. - tuottaa uutta tietoa ja uudistaa toimintatapoja yhdistäen eri alojen osaamista. - osaa toteuttaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeita sekä soveltaa erilaisia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä. - osaa kehittää uusia asiakaslähtöisiä, kestäviä ja taloudellisesti kannattavia ratkaisuja tulevaisuutta ennakoiden. - osaa analysoida nykytilannetta ja ennakoida oman alan tulevaisuutta ja toimintaympäristön muutoksia